



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Πληροφορίες: Φ. Γκίκα
Τηλέφωνο: 213 151 6353
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:1245

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοινοποίηση:
Πίνακας Διανομής

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2053/23-12-2025 Ερώτηση Βουλής»

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, κατά λόγο αρμοδιότητας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Για τους επιζώντες συζύγους που συνταξιοδοτούνται λόγω θανάτου του άμεσα ασφαλισμένου/συνταξιούχου που επήλθε πριν τις 13.05.2016 δεν υφίσταται κοινό ενιαίο ποσοστό σύνταξης θανάτου, αλλά εφαρμόζονται οι καταστατικές διατάξεις του οικείου φορέα. Οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν.2676/1999 (Α'1), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρα 12 και 13 του ν.3863/2010, όριζαν τις γενικές προϋποθέσεις χορήγησης της σύνταξης θανάτου (προκειμένου για τους λοιπούς πλην ΟΓΑ φορείς αρμοδιότητας του ΥΕΚΑ) και όχι το ποσοστό σύνταξης θανάτου.

Προκειμένου για τους συνταξιούχους λόγω θανάτου του τ. ΟΓΑ που είχε επισυμβεί πριν τις 13.05.2016 σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.2458/1997 (Α' 15)(Καταστατικές διατάξεις του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών) το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης θανάτου ορίζεται στο 50% της σύνταξης που εδικαιούτο ή ελάμβανε ο θανών ασφαλισμένος/συνταξιούχος, χωρίς να υφίσταται στις καταστατικές διατάξεις του φορέα πρόβλεψη για χορήγηση κατωτάτου ορίου σύνταξης χηρείας.

Σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ίδιου ανωτέρω νόμου (ν.2458/1997) τίθενται συγκεκριμένοι όροι και προϋποθέσεις προκειμένου να απονεμηθεί σύνταξη θανάτου. Συγκεκριμένα όσοι επιζώντες σύζυγοι λαμβάνουν ή αποκτούν δικαίωμα λήψης σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας από τον τ. ΟΓΑ με βάση τις διατάξεις του ν. 4169/1961(Α' 81), του ν.δ/τος 4575/1966 (Α'227) ή του ν.2458/1997 (Α' 15), δικαιούνται να επιλέξουν τη μία από τις συντάξεις αυτές.

Δικαιολογητικός λόγος των ανωτέρω διατάξεων αποτελούσε το γεγονός ότι το μεγαλύτερο τμήμα της σύνταξης του τ. ΟΓΑ αποτελούνταν από τη βασική σύνταξη, η οποία ούτως ή άλλως δεν μπορούσε να συντρέξει με άλλη σύνταξη.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι όλες οι συντάξεις του Ταμείου που έχουν απονεμηθεί με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ν.2458/1997 έχουν εξαιρεθεί από τον επανυπολογισμό βάσει των διατάξεων του ν.4387/2016 (Α' 85).

Οι συντάξεις λόγω θανάτου του τ. ΟΓΑ συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά στο κοινό νομοθετικό για όλους τους φορείς πλαίσιο με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να υπογραμμίσουμε ότι το ποσοστό της βασικής σύνταξης ως τμήματος των συνταξιοδοτικών παροχών που απονέμεται στους συνταξιούχους του π. ΟΓΑ βαίνει μειούμενο ήδη από το 2003 με ποσοστό 4% κατ' έτος, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 2458/1997. Συνεπώς, το τελευταίο έτος ενσωμάτωσής της στις συντάξεις είναι το έτος 2026, ώστε οι ασφαλισμένοι που θα συνταξιοδοτηθούν από το 2027 και εξής να μη λαμβάνουν τη βασική σύνταξη, όπως προβλεπόταν στο νδ 4169/1961. Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 99 του ν. 4387/2016, οι συνταξιοδοτικές παροχές των ασφαλισμένων του π. ΟΓΑ, οι οποίοι συνταξιοδοτήθηκαν ή θα συνταξιοδοτηθούν από 1/1/2017 έως 31/12/2030, αποτελούνται αφενός από τμήμα της εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης και αφετέρου από τμήμα της σύνταξης που απονέμεται βάσει των καταστατικών διατάξεων του π. ΟΓΑ (βασική και σύνταξη λόγω ασφάλισης στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης ΟΓΑ ή/και τον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης ΟΓΑ - ως προς τη βασική ισχύουν οι περιορισμοί που αναφέρθηκαν ανωτέρω). Από αυτό απορρέει ότι οι ασφαλισμένοι του π. ΟΓΑ που θα καταστούν συνταξιούχοι από 1/1/2031 και εξής θα λαμβάνουν μόνο ανταποδοτική και εθνική σύνταξη, ενώ όσοι συνταξιοδοτηθούν από 1/1/2027, θα λαμβάνουν τμήμα της εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης και τμήμα της σύνταξης κατά τα οριζόμενα στις καταστατικές διατάξεις του π. ΟΓΑ και δεν θα λαμβάνουν τη βασική σύνταξη του π. ΟΓΑ. Κρίσιμο είναι μάλιστα να τονιστεί ότι η φθίνουσα αναλογία της βασικής σύνταξης για το διάστημα 2003-2026 επί του συνόλου των παροχών των συνταξιούχων του π. ΟΓΑ, συνεπάγεται τη σταδιακά μικρότερη επίδραση της διάταξης περί της αναστολής της βασικής σύνταξης, όταν στον δικαιούχο απονέμεται κοινωνικοασφαλιστική ή άλλη συνταξιοδοτική παροχή από φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Παράλληλα, στους από 13.05.2016 συνταξιούχους του τ. ΟΓΑ έχει εφαρμογή η ρύθμιση του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, σύμφωνα με την οποία: «1. Οι περικοπές που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), για κύριες συντάξεις λόγω θανάτου, που χορηγούνται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, παύουν να εφαρμόζονται. Οι κύριες συντάξεις λόγω θανάτου εξακολουθούν να καταβάλλονται με τα ποσοστά που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 12 του ανωτέρω νόμου.

2. Κατά τον υπολογισμό των εθνικών συντάξεων που χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τον ν. 4387/2016, στην περίπτωση που το ίδιο φυσικό πρόσωπο είναι δικαιούχος σωρευτικώς: α) μίας (1) ή περισσότερων κύριων συντάξεων εξ ιδίου δικαιώματος και β) μίας (1) ή περισσότερων κύριων συντάξεων λόγω θανάτου καταβάλλεται σε αυτό μία (1) εθνική σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος και μία (1) εθνική σύνταξη λόγω θανάτου στο ποσό που σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την κάθε μία από τις εν λόγω συντάξεις αντιστοιχεί σε κάθε μία από αυτές.

3. Κατά τον υπολογισμό των εθνικών συντάξεων που χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τον ν. 4387/2016, στην περίπτωση αμφοτεροπλεύρως ορφανού τέκνου, το οποίο λαμβάνει μία (1) ή περισσότερες κύριες συντάξεις λόγω θανάτου από κάθε γονέα του, καταβάλλεται το ποσό που σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τις εν λόγω συντάξεις αντιστοιχεί σε μία εθνική σύνταξη για κάθε γονέα.

4. Οφειλές από ποσά κύριων συντάξεων που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως έως την έναρξη ισχύος του παρόντος σε συνταξιούχους λόγω θανάτου του e-Ε.Φ.Κ.Α. παρά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 7, στην παρ. 5 του άρθρου 12, καθώς και στις σχετικές με την παράλληλη ή διπλή ασφάλιση διατάξεις του ν. 4387/2016 διαγράφονται και δεν αναζητούνται. Το προηγούμενο

εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις εκ προθέσεως παραπλάνησης της συνταξιοδοτικής διοίκησης με τέλεση αξιοποιώνων πράξεων.

5. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στις δικαιούμενες συντάξεις μηνός Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής.»

Με το άρθρο 1 του ν.4499/2017 (Α' 176) επήλθαν μεταβολές στη σύνταξη λόγω θανάτου του άρθρου 12 του ν.4387/2016 και θεσπίστηκε κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου. Ως κατώτατο ποσό ορίζεται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του ν.4387/2016 για 20 χρόνια ασφάλισης, δηλαδή το ποσό των 446,87€ για το έτος 2026. Εάν ο θανών είχε λιγότερα από 20 χρόνια ασφάλισης, το ανωτέρω ποσό μειώνεται κατά 1,25% για κάθε έτος που υπολείπεται των 20 ετών και μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης.

Το ποσό του κατωτάτου ορίου λόγω θανάτου χορηγείται μεν στον δικαιούχο επιζώντα πλην όμως εάν αυτός είναι δικαιούχος σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος από τον τ. ΟΓΑ εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.2458/1997 και του άρθρου 4 του ν. 4169/1961 και περικόπτεται πλήρως το ποσό της δικής του βασικής σύνταξης.

Συνεπώς, όπως προκύπτει από τα παραπάνω ισχύει ο βασικός κανόνας της μη χορήγησης της βασικής σύνταξης του Ταμείου σε περίπτωση λήψης οποιαδήποτε άλλης σύνταξης συμπεριλαμβανόμενης και της σύνταξης λόγω θανάτου. Οι καταβαλλόμενες συντάξεις λόγω θανάτου του τ. ΟΓΑ, με ημερομηνία θανάτου έως 12/05/2016, δεν δύναται να αναπροσαρμοστούν στα κατά περίπτωση κατώτατα όρια, δεδομένου ότι δεν υπόκεινται σε επανυπολογισμό.

Προκειμένου, όμως, να καταστεί εφικτή η εναρμόνιση των ποσών των συντάξεων αυτών με τα ποσά που χορηγούνται με τις διατάξεις του ν. 4387/16, θα πρέπει να υπάρξει ανάλογη νομοθετική ρύθμιση, η υιοθέτηση της οποίας δεν μπορεί να γίνει αποσπασματικά και μόνο για την κατηγορία αυτή των συνταξιούχων του τ. ΟΓΑ λόγω θανάτου που επήλθε πριν την 13.05.2016, αλλά μόνο μέσω ολοκληρωμένης μελέτης των προβλημάτων που υφίστανται για τους συνταξιούχους και των λοιπών ενταγμένων στον e-ΕΦΚΑ λόγω θανάτου που επήλθε πριν την 13.05.2016, και πάντα στη βάση των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας μας.

Σημειώνεται δε ότι στο ευρύτερο πλαίσιο ενίσχυσης των συνταξιούχων αγροτών, με την παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.5313/2026 (Α' 102), που τροποποίησε το άρθρο 72 του ν. 5217/2025 (Α' 120) προβλέπεται, από το έτος 2025 και εφεξής, η καταβολή ετήσιας οικονομικής ενίσχυσης, ύψους τριακοσίων (300) ευρώ, για τους συνταξιούχους του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος ή θανάτου κατά τον μήνα Σεπτέμβριο εκάστου έτους αναφοράς, καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν.4387/2016 (Α' 85), περί υπαγωγής στον ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης των υπαλλήλων, λειτουργών του Δημοσίου καθώς και των στρατιωτικών, εφόσον πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας τους στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους από το έτος αναφοράς ή έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό (60ο) έτος της ηλικίας τους στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους από το έτος αναφοράς, δεν τους καταβάλλεται κύρια σύνταξη γήρατος και τους καταβάλλεται σύνταξη λόγω θανάτου,

β) το ετήσιο συνολικό οικογενειακό εισόδημά τους, ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης, φορολογούμενο και απαλλασσόμενο, πραγματικό και τεκμαρτό, δεν υπερβαίνει για το εκάστοτε

προηγούμενο φορολογικό έτος το ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ για τον άγαμο και των τριάντα πέντε χιλιάδων (35.000) ευρώ για τον έγγαμο ή για το μέρος συμφώνου συμβίωσης,

γ) το σύνολο της αξίας της ακίνητης περιουσίας υπόχρεου, συζύγου ή μέρους συμφώνου συμβίωσης και εξαρτώμενων τέκνων δεν υπερβαίνει, με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) εκάστου έτους αναφοράς, το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ για τον άγαμο και των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) ευρώ για τον έγγαμο ή για το μέρος συμφώνου συμβίωσης.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται επίσης:

α) Στους συνταξιούχους του ε-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη αναπηρίας κατά τον μήνα Σεπτέμβριο εκάστου έτους αναφοράς.

β) Στους δικαιούχους:

βα) σύνταξης ανασφάλιστων υπερηλίκων του ν. 1296/1982 (Α` 128),

ββ) επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016,

βγ) των προνοιακών παροχών σε χρήμα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α` 30), περί παροχών και υπηρεσιών, οι οποίες χορηγούνται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) σε άτομα με αναπηρία,

βδ) του επιδόματος απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (πρώην ΟΓΑ) που λαμβάνουν μόνον τη βασική σύνταξη του πρώην ΟΓΑ, αν έχουν εφ` όρου ζωής ποσοστό αναπηρίας εκατό τοις εκατό (100%), της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 334/1988 (Α` 154), περί ποσοστού αναπηρίας,

βε) του επιδόματος νόσου και ανικανότητας των συνταξιούχων του Δημοσίου, του άρθρου 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α` 210),

βστ) του εξωιδρυματικού επιδόματος του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α` 68), τα οποία επιδόματα των υποπερ. βδ), βε) και βστ) χορηγούνται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α.,

βζ) των επιδομάτων των άρθρων 54Α του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, 100 έως 103 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων (π.δ. 168/2007, Α` 209), τα οποία καταβάλλονται από το Δημόσιο,

βη) σύνταξης αναπηρίας εξ ιδίου δικαιώματος, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 88 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων και καταβάλλεται από το Δημόσιο.

γ) Στα άτομα με αναπηρία που κρίνεται ότι δικαιούνται αναδρομικής καταβολής της προνοιακής παροχής σε χρήμα της υποπερ. βγ) της περ. β) για τον μήνα Νοέμβριο εκάστου έτους αναφοράς, μετά την τακτική καταβολή της μηνιαίας προνοιακής παροχής του μήνα αυτού.

δ) Στους ανάδοχους γονείς ατόμων ενταγμένων σε γενικά ή ειδικά αναπηρικά προνοιακά προγράμματα, οι οποίοι λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της

παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4538/2018 (Α` 85), περί παροχών και διευκολύνσεων σε ανάδοχους γονείς.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να υπογραμμίσουμε ότι το ηλικιακό όριο της περ α) της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 5217/2025, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 5313/2026 δεν έχει τεθεί μόνο για μία συγκεκριμένη κατηγορία συνταξιούχων αλλά αφορά το σύνολο των ασφαλισμένων που δύνανται να υπαχθούν στις διατάξεις της συγκεκριμένης διάταξης και ως εκ τούτου, αποτελεί ένα γενικό μέτρο μόνιμου χαρακτήρα. Εξάλλου, σκοπός των ανωτέρω διατάξεων και ενεργειών είναι η ενίσχυση του συνόλου των χαμηλοσυνταξιούχων του e-ΕΦΚΑ που πληρούν τα ορισμένα κάθε φορά κριτήρια, οι οποίοι πέραν της ετήσιας αύξησης λαμβάνουν και την ετήσια οικονομική ενίσχυση.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Πίνακας Διανομής:

Βουλευτές:κ.κ. Α. Παναγιωτόπουλος, Γ. Γαβρήλος, Κ. Νοτοπούλου,
Δ. Καλαματιανός, Ε. Ακρίτα, Κ. Βέττα, Ε. Δούρου, Ν. Κασιμάτη,
Χ. Μαμουλάκης, Κ. Μπάρκας, Γ. Παπαηλιού, Π. Τσαπανίδου,
Γ. Ψυχογιός

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Υφυπουργού